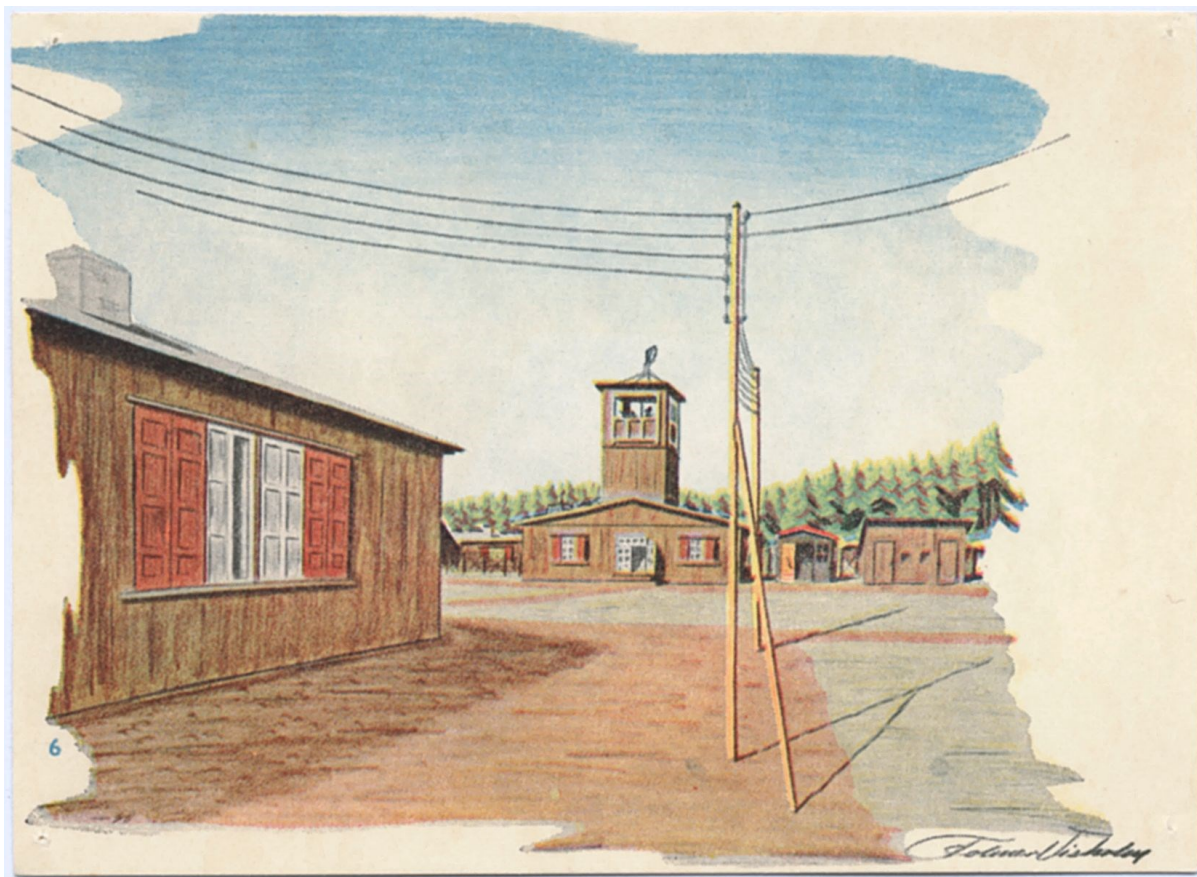

Nationalmuseets samlingsrapport 2022

Tegning af hovedvagtstårnet i Frøslevlejren. Udgivet som postkort.
Kunstner: Folmer Visholm.
Frihedsmuseets Arkiv og Samling.

Samlingsrapport 2022 - Opsummering

Museet har i 2022 indlemmet **18.976** genstande¹ mod 11.345 genstande i 2021, og der er indkommet **17.863** genstande til danefævvurdering mod 30.633 genstande i 2021.

Der er i 2022 registreret **15.330** registreringsposter² i museets samlinger mod 45.850 registreringsposter i 2021.

Rapport med bilag jrn.nr. 23/00362

1. Samlingernes omfang og organisering

Det vurderes, at Nationalmuseets samling nu i alt rummer ca. **2.100.000** eksisterende registreringsposter, fordelt på både digitale og analoge registre. Det endelige antal kendes først, når hele museets samling er fuldt digitalt registreret.

Ved udgangen af december 2022 var ca. 1.960.000 af posterne digitalt registrerede.

Nationalmuseets Samlingsmanual revideres løbende og findes på museets intranet samt Nationalmuseets hjemmeside.

Indsamling og registrering af genstande forestås af enheder med samlingsansvar i afdelingen Forskning, Samlinger og Bevaring (FSB). Nationalmuseets samling er historisk og fagligt set organiseret i 10 fagspecifikke samlinger.

Overordnet enhed	Samlinger
Oldtid, Middelalder og Renæssance (OMR)	<ul style="list-style-type: none">• Danmarks Oldtid (DO)• Danmarks Middelalder og Renæssance (DMR)• Den Kongelige Mønt- og Medaljesamling (KMMS)
Nyere Tid og Verdenskulturer (NTVK)	<ul style="list-style-type: none">• Danmarks Nyere Tid, herunder Liselund (DNT)• Etnografisk Samling (ES)• Antiksamlingen (AS)• Musikmuseet (MM)• Krigshistorisk Samling (KHS)• Frihedsmuseets og Frøslevlejrens (FHM) samling
Landbokultur og Søfart (L&S)	<ul style="list-style-type: none">• Frilandsmuseet (FLM), herunder Kommandørgårdens samling og de historiske fartøjer

¹ Begrebet genstand dækker her over enkeltstykker. Der er tale både om nye hjemtagelser og den endelige indlemmelse af en række ældre fund.

² En registreringspost er den enkelte, selvstændige post i et af museets registreringssystemer. Den kan være enten digital eller analog. En registreringspost kan dække over en eller flere genstande/enkeltstykker, eksempelvis en bunke sammenhørende skår eller en række perler fra et gravfund.

2. Indsamling

Hjemtagelser i 2022

Enhed	Antal hjemtagelsessager (ekskl. danefæsager)	Antal genstande	Antal danefægenstande
Danmarks Oldtid	----	----	4.365
Danmarks Middelalder og Renæssance	1	17	1.431
Den Kgl. Mønt og Medaillesamling	16	651	12.048
Danmarks Nyere Tid	29	183	
Frilandsmuseet	21	84	
Etnografisk Samling	2	8	
Antiksamlingen	3	15	
Musikmuseet	3	7	
Krigshistorisk Samling	25	132	
Frihedsmuseet	20	35	
I alt		1.132	17.844
Årets indsamling, inkl. Danefæ			18.976

Fordeling af hjemtagelser på type

Årgang	Danefæ	Øvrige Genstande	I alt	Danefæ i % af samlet mængde
2022	17.844	1.132	18.976	94,0 %
2021	10.369	976	11.345	91,4 %
2020	12.007	1.270	13.277	90,4 %
2019	15.209	1.018	16.227	93,7 %

Indkomst af danefæ er nærmere beskrevet i afsnit 10.

3. Registrering

Registreringsposter	Danmarks Oldtid	Danmarks Middelalder og Renæssance	Den Kongelige Mønt- og Medaljesamling	Danmarks Nyere Tid	Frihedsmuseet	Frilandsmuseet	Etnografisk Samling	Antiksamlingen	Musikmuseet	Krigshistorisk Samling	I alt
Status primo 2022	412.807	105.987	735.630	356.462	13.289	53.750	132.277	56.110	5.207	96.262	1.967.781
Aktivitet 2022	6.413	1.658	6.124	740	119	26	77	27	14	132	15.330
Status ultimo 2022	419.220	107.645	741.754	357.202	13.408	53.776	132.354	56.137	5.221	96.394	1.983.111

Ved fortsat oprydning i museets registreringsdata forventes det, at antallet af registreringsposter ændres, da der på den ene side i løbet af projektet udfases en del fejloprettelser og tomme poster af systemerne, ligesom der på den anden side sker databerigelse og oprydning i ældre baser/protokolserier, som kan generere flere færdige poster efter migrering.

Ikke-accessionerede genstande, antal sager³

Samling	Efterslæbssager ultimo 2021	Registreret i 2022	Efterslæbssager Ultimo 2022
Antiksamlingen	----	----	----
Danmarks Oldtid	79	----	79
Danmarks Middelalder og Renæssance	74	20	73
Den Kongelige Mønt- og Medaljesamling	155	171	159
Danmarks Nyere Tid	250	18	240
Musikmuseet	----	----	----
Etnografisk Samling	50	14	45
Frilandsmuseet	20	1	28
Frihedsmuseet	19	40	----
Krigshistorisk Samling	Anslået 30.000 genstande/ukendt antal sager	Sager afviklet i forbindelse med VIP	Anslået 25.000 genstande/ukendt antal sager
I alt	+ 647	+264	+624

Tabellens tal matcher ikke som et plus/minus-regnskab fra år til år. Det skyldes, at der af og til lokaliseres ældre uregistrerede hjemtagelser på magasin, ligesom uregistrerede hjemtagelsessager, der er over et år gamle, hvert år lægges til antallet af sager.

Sagsantallet kan derfor stige uanset, at eksisterende/kendte sager bliver registreret. En større stigning kan f.eks. være et resultat af en større og mere gennemgribende magasinoprydning, hvor ukendte sager identificeres og stilles til registrering.

Den årlige sammentælling dækker alle sager ældre end et år, som afventer registrering.

³ Registreringsefterslæb forstås som sager, der henlægges uregistreret på museet i et år eller mere efter selve genstandshjemtagelsen. Danefær er undtaget fra denne regel, da danefæbehandling har sin egen sagsgang.

4. Konservering

Præventiv konservering

I 2022 modtog Nationalmuseet nøglerne til og flyttede ind i museets nye hovedmagasin i Vinge, Frederikssund. Se punkt 5a VIP-projekt.

Fraflytning af uhensigtsmæssige magasiner, ompakning af genstande og placering i nyt, optimalt hovedmagasin er store og væsentlige grundsten i Nationalmuseets præventive konserveringsindsats.

5. Magasinering

Nationalmuseets samlede magasinareal var ultimo 2021 på ca. 35.000 m². Når Nationalmuseets magasinerede samling opgøres i kubikmeter, fylder den ca. 48.000 m³. Museet har i 2022 afviklet enkelte ældre magasinarealer, og påbegyndt indflytning i nyt hovedmagasin. Se punkt 5.a VIP-projekt.

Der monitoreres løbende temperatur og relativ luftfugtighed på ca. 88% af museets nuværende magasinareal. Ca. 6 % af museets magasinareal har ikke automatisk monitoreret klima, man affugtes aktivt. 7% af museets magasinareal hverken affugtes eller klimamonitoreres. Det er planen at denne magasingruppe fraflyttes løbende over de næste år, og der investeres ikke i materiel til de magasiner, der planlægges fraflyttede.

Fra de målte værdier beregnes magasinkvalitet ved tre parametre: *TWPI* (tidsvægtet bevaringsindeks, der angiver, hvor hurtigt eller langsomt en genstand nedbrydes over tid), *Risiko for klimabetingede fysiske skader* og *Risiko for vækst af mug/skimmelsvamp*. Tallene angiver den procentdel af det samlede, målte magasinareal, der på den enkelte parameter er tilfredsstillende, rimelige eller utilfredsstillende.

Målepunkter for Nationalmuseets magasiner

Målepunkter	Tilfredsstillende			Rimelig			Utilfredsstillende		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020	2022	2021	2020
TWPI (Tidsvægtet bevaringsindeks)	12 %	32%	30 %	61 %	65%	67 %	9 %	3%	3 %
Risiko for fysiske skader	53 %	60%	58 %	23 %	34%	36 %	6 %	6%	6 %
Risiko for skimmel	81%	99%	99 %	----	----	----	1 %	1 %	1 %

NB: 2022 var der datafejl på målingerne fra en del af magasinerne. Det betyder, at der mangler data for 18 % på alle tre parametre.

5.a VIP-Projekt

I 2022 modtog Nationalmuseet nøglerne til museets nye hovedmagasin i Vinge, Frederikssund. Indflytningen til hovedmagasinet er kommet godt i gang, og ved årsskiftet var **76.434** genstandsnumre færdigplacerede i det nye magasin.

Flytningen sker fra dårlige og/eller overfyldte magasiner gennem de næste ti år. Pakkeprocessen omfatter også ompakning og fotografering af samlingen, hvis det giver mening. I arbejdet indgår dertil gennemgang og registrering af ældre fundkomplekser og dele af museets registreringsefterslæb.

Antal m3 håndteret

År	Antal m3 håndteret	Antal m3 efter pakning	Antal registreringsposter pakket
2022	2.683	2.031	12.361
2021	338	311	36.935
2020	278	234	54.312
2019	229	162	44.439
2018	1.631	1.048	62.314

Antal kubikmeter placerede i Vinge

År	Antal m3 overført fra gamle magasiner
2022	5.988 m3

Det skal bemærkes, at antallet af pakkede registreringsposter ikke sammenlignet med tidligere år er nær så stort, da energien har været koncentret om nedpakning og flytning af magasiner med færre, men større genstande.

Dertil er ressourcerne også koncentreret om at flytte allerede pakkede genstande fra ældre magasiner til endelig placering i Vinge. Tallet for overførte m3 fra ældre magasiner er dermed væsentligt for at forstå fremdriften i projektet.

6. Udlån

Udlån, danske og udenlandske lånere

Udlån/antal sager	2019	2020	2021	2022
Indenlandske lånere	61	77	101	105
Udenlandske lånere	45	45	49	49
I alt	106	122	150	154

Låneaktiviteten dækker både over løbende, tidsbegrænsede lån, samt langtidslån og fornyelser af ældre langtidslån.

7. Samlingsrevision og egenrevision

Ekstern samlingsrevision er en påkrævet revision af museets samlinger. Revisionsudvalget sikrer, at der gennemføres 2 revisioner hvert år, således at museets 10 samlinger alle revideres hvert 5. år.

Der var i 2022 ekstern samlingsrevision på Etnografisk Samling og Danmarks Middelalder og Renæssance. Rapporter med bilag jrn.nr. 22/10995

Etnografisk Samling fik karakteren: **Tilfredsstillende**

Danmarks Middelalder og Renæssance fik karakteren: **Tilfredsstillende**

Egenrevision på Nationalmuseet 2022

Hver samlingshavende enhed gennemgår desuden i en intern revision minimum 60 udvalgte genstandsnumre i en pladskonstaterende samlingsrevision hvert år.

5 samlinger gennemførte i 2022 stikprøverevision. 3 samlinger lavede i forbindelse med VIP gennemgribende revisioner og opdatering af placeringsoplysninger for et større antal genstande. I Antiksamlingen udtoges et større antal genstande til et forskningsprojekt med nye placeringsoplysninger. 1 samling udførte ikke stikprøverevision.

Egenrevision	Danmarks Oldtid	Danmarks Middelalder og Renæssance	Danmarks Nyere Tid	Musik Museet	Etnografisk Samling	Antiksamlingen	Den Kongelige Mønt- og Medaljesamling	Frihedsmuseet	Krigshistorisk Samling	Frilandsmuseet
Gennemgåede genstandsnumre	VIP-projekt	147	199	61	73	Hama-projekt	8789	----	VIP-projekt	VIP-projekt
TS-status (Til Stede)		145	199	60	71		8707			
ITS-status (Ikke Til Stede)		2		1	2		82			

8. Sikring imod brand, tyveri og hærværk

Udarbejdelse af værdiredningsplaner fortsætter for museets lokationer. Der har på Frihedsmuseet og Krigsmuseet været gennemført øvelser sammen med Hovedstadens Beredskab, for at træne indsats og værdiredning.

Indbrudsalarmen på Krigsmuseet er teknologisk opdateret og i Prinsens Palais er indbrudsalarmen gennemgået en større udvidelse, bl.a. i forbindelse med åbning af ny udstilling.

Museets digitale radiosystem undergår i Q1/2023 en teknologisk opdatering, således systemet ved kortere og længerevarende forsyningsvigt, fortsat vil kunne anvendes i daglig drift og ved kritiske hændelser. Museets TV- overvågningssystem (TVO) udbygges fortsat.

9. Udskillelse af genstande fra Nationalmuseets samlinger

Nationalmuseet udskiller genstande fra samlingen efter gældende regler i dialog med Slots- og Kulturstyrelsen og efter tilladelse fra kulturministeren.

I 2022 udskilte museet genstande i følgende sager:

Samling	Sag	Antal	Jrn. nummer	Aftager
KHS	Våben fra 2. verdenskrig	15	22/07813	Bunkermuseum Hanstholm
KHS	Våben fra 2. verdenskrig	36	22/07813	Gillelejegruppen
KHS	Våben og genstande fra 1. verdenskrig	19	22/07813	Garderhøjfortet
KHS	Teknisk arkiv	1 arkiv	22/07813	AMA – Forsvarets minerydningstjeneste
KHS	Ældre blankvåben, skydevåben og genstande	88	22/07813	Bornholms Museum/Forsvarsmuseet
KHS	Våben	4	22/07813	Forsvaret
KHS	Våben og genstande fra 1. verdenskrig	39	22/07813	Greve Museum/Mosedede Fort
KHS	Våben	6	22/07813	Forsvarets Efterretningstjeneste
KHS	Kampvognsudstyr	13	22/07813	Danske Hærhistoriske Museer
KHS	Kanon	2	22/07813	Brønderslev Kommune
KHS	Løsdele og uniformsudstyr	880	22/07813	Kassation (741 stk.) / Nationalmuseets Formidling (139 stk.)
FHM	Genstande fra 2. verdenskrig	13	22/07813	Nexø Museum
FHM	Baraklampe	1	22/00262	Gedenkstätte KZ-Lager Ladelund
FHM	Barakmodel af Oksbøllejren	3	22/00263	Vardemuseerne/Oksbøllejren
FHM	Genstande fra 2. verdenskrig	18	22/00261	Skanderborg Museum
MM	Kopiblokløjter	2	20/02756	Musikforsker Eva Legêne
DO	Guldhornskopier	2	22/00260	Museum Sønderjylland
ES	Samisk tromme fra 1600-tallet	1	22/00118	RiddoDuottar Museet, Karasjok
FLM	Indbo, itu	3	22/09817, 22/09534, 22/10937	Kassation

10. Danefæarbejdet ved Nationalmuseet

Indlevering af fund til danefævurdering er fortsat højt, og sagsbehandlingstiden fra fundindlevering på Nationalmuseet til afsluttet sag er nu på omkring 2,5 år i gennemsnit.

I 2022 blev der indleveret **17.863** fund til danefævurdering til Nationalmuseet mod 30.633 fund i 2021. I alt blev **17.844** genstandsnumre registreret i museets genstandsbaser som danefæ i 2022 mod 10.369 genstandsnumre i 2021.

Det forventes, at et højt fundindtag stadig vil gøre sig gældende, både på lokalmuseerne og Nationalmuseet over de næste år.

Fund indleveret til vurdering

Årgang	Antal fund	Antal sager
2022	17.863	1.637
2021	30.633	3.959
2020	7.703	981
2019	8.537	972

Sagsbehandling af danefæ

Årgang	Antal breve udsendt	Antal sager indjournaliserede
2022	1.723	2.074
2021	2.339	2.121
2020	2.621	3.625
2019	2.558	4.652

Registrering af danefæ

I tabellen nedenfor ses antallet af fund, der er indført i museets baser/protokoller som danefæ.

Samling	Antal danefæ 2020	Antal danefæ 2021	Antal danefæ 2022
Danmarks Middelalder og Renæssance	697	1.184	1.431
Danmarks Oldtid	3.180	3.326	4.365
Den Kongelige Mønt- og Medaljesamling	8.130	5.859	12.048
I alt	12.007	10.369	17.844

Udbetaling af danefægødtgørelse

Tabellen nedenfor viser den samlede udbetaling af danefægødtgørelser i de seneste tre år.

2020	2021	2022
Kr. 8.062.285	Kr. 6.266.095	Kr. 6.191.475

Sagsbehandlingstid i måneder

	Almindelige sager	Kviksager
2022	33,8	20,2
2021	35,3	26,6
2020	42	25,9
2019	43,9	27,1

Efterslæb i Danefæsagsbehandlingen

Efterslæb på indjournalisering

Sager, der endnu ikke er registreret i museets journalsystem, og dermed endnu ikke fordelt til sagsbehandling.

Sekretariatet	Antal genstande	Antal sager (anmeldelser)
Ultimo 2022	4.672	427
Ultimo 2021	6.487	899
Ultimo 2020	1.155	59
Ultimo 2019	17.568	1.309

Efterslæb for udsendelse af danefæbreve og udbetaling af danefægødtgørelse.

Sekretariatet	Antal sager
Ultimo 2022	314
Ultimo 2021	234
Ultimo 2020	465
Ultimo 2019	1.230

Sager, der afventer vurdering af danefæstatus

	Møntsagsbehandling	Danmarks Middelalder og Renæssance	Danmarks Oldtid	Kviksagsbehandler
Ultimo 2022	1.279	63	444	1.545
Ultimo 2021	1.054	222	509	1.502
Ultimo 2021	637	279	594	1.180
Ultimo 2019	418	181	519	1.131